

**PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
DIRECȚIA NAȚIONALĂ ANTICORUPȚIE**

DOMNULE PROCUROR - ȘEF,

Subscrisa **FUNDAȚIA PENTRU APĂRAREA CETĂȚENILOR ÎMPOTRIVA ABUZURILOR STATULUI**, *persoană juridică fără scop patrimonial, cu sediul în București, Șoseaua Gheorghe Ionescu Sisești nr. 70E, Sector 1, având cod fiscal nr. 14083502, înscrisă în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor sub nr. 88/14.12.2000, reprezentată legal prin Președinte Anca Andreea SANDU*, în conformitate cu dispozițiile art. 290 CPP, formulăm prezentul

DENUNȚ

privind posibila săvârșire a unor infracțiuni de corupție și/sau asimilate infracțiunilor de corupție cu ocazia achiziționării, în luna mai 2020, de către Societatea de Administrare a Participațiilor Statului în Energie a cca.100.000.000 de măști faciale de uz medical din Vietnam, pentru suma de 148.314.000 lei (aprox. 30 milioane USD), care au fost valorificate prin vânzare doar în procent de 5%, faptele fiind comise de către Virgil Popescu, la data faptelor ministrul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, persoane din conducerea SAPE, Gabriel Țuțu, director general al CN Romarm SA, precum și alte persoane ce urmează a fi identificate de instrucția penală.

EXPUNEREA FAPTELOR:

1. Pe fondul pandemiei generate de COVID-19, invocându-se necesitatea asigurării produselor destinate prevenirii și combaterii COVID -19, **s-au încheiat o serie de contracte păguboase pentru statul român, unul dintre acestea fiind cel al importului de către Societatea de Administrare a Participațiilor Statului în Energie (în continuare "SAPE"), prin mandatarul CN Romarm SA, a 100 milioane de măști de uz facial din Vietnam, din care doar 5 % au fost valorificate, cauzându-se un prejudiciu de 141.300.000 lei, astfel cum reiese din Raportul Curții de Conturi pe anul 2021. (ANEXA 1).**

2. În esență, **"ineditul" acestei afaceri este dat, pe lângă cantitatea record de măști importată din Vietnam (100 milioane bucăți), de faptul că obiectul de activitate al unei companii cu profil energetic, SAPE, a fost schimbat peste noapte, în scopul de a cumpăra măștile, pentru ca apoi să se constate că aceasta nu este în măsură să se ocupe de operațiunile specifice importului, fiind necesară mandatarea altei companii din subordinea statului, CN Romarm SA, pentru achiziție și transport. Transportul mărfii s-a făcut cu avioane militare ucrainene**

și ale unei alte firme private, cu costuri ridicate, mult peste cele percepute în aceeași perioadă pentru transporturile efectuate de avioanele aparținând MAPN, care nu au fost solicitate. Totodată, achiziția s-a aprobat în condițiile în care, în bugetul de venituri și cheltuieli al SAPE prevăzut pentru anul 2020, nu erau alocate fonduri cu această destinație, iar cu toate că inițial conducerea societății a dat asigurări că are piața de desfacere asigurată, nu a întreprins măsuri pentru a valorifica cantitatea de măști achiziționată din import, reușind să vândă doar 5.234.150 de bucăți, respectiv doar 5% din stocul achiziționat, pentru care s-a încasat suma de 7.014.000 lei. Restul de 90.735.850 măști au fost depozitate, timp de doi ani, în perioada iulie 2020-iunie 2022, la tarife supraevaluate, pentru suma de 7.846.000 lei fără TVA, fiind în final donate IGSU pentru constituirea ca stoc de urgență medicală, la o valoare redusă, de 69.050.000 lei, stabilită prin raportare la prețul pieței.

3. După declararea pandemiei, la 11 martie 2020, de către OMS, achizițiile de materiale sanitare destinate prevenirii și combaterii COVID -19 în România se făceau centralizat prin două structuri ale statului: Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate (ONAC), aflat în subordinea Ministerului Finanțelor, și, respectiv, compania națională UNIFARM, controlată de Ministerul Sănătății.

4. În aceeași perioadă, Ministerul Economiei a decis să intre în comerțul cu măști, sens în care, la 1 aprilie 2020, o companie din subordinea ministerului - Societatea de Administrare a Participațiilor în Energie (SAPE) - solicită completarea obiectului de activitate, iar ministrul economiei, Virgil Popescu, semnează ordinul de aprobare în aceeași zi. (ANEXA 2).

5. Cu toate că exista o nevoie substanțială de produse farmaceutice și dispozitive medicale, dat fiind contextul stării de urgență și nevoile concrete generate de lupta cu epidemia coronavirus, și deși încă din 3 aprilie operase modificarea la Registrul Comerțului, având dreptul să comercializeze articole medicale, SAPE nu a concretizat niciun demers, în pofida faptului că, la 30 aprilie 2020, Ministerul Economiei primise din Vietnam o listă cu 18 producători de măști, dintre care 6 aveau certificările necesare pentru exportul în țările Uniunii Europene, iar una dintre acestea avea o ofertă foarte tentantă - măști cu patru straturi la doar 0.085 dolari/bucata (ANEXA 3).

6. Abia pe 8 mai 2020, Ministerul Economiei a menționat într-un document intern (Adresa nr.4728/VDP/1621/08.05.2020) **necesarul de măști pe termen scurt**: maxim 100 de milioane de măști însă, deși SAPE își modificase organigrama - redefinind activitatea Biroului Achiziții, redenumit Birou Comercial, cu asumarea întregirii atribuțiilor și competențelor personalului alocat acestui departament, cu efect de revizuire a Regulamentului de Organizare și Funcționare SAPE SA, în scopul definirii activității de comerț asumate -, a constatat că, raportat la activitatea desfășurată până la acel moment, **nu deține experiența și expertiza necesară pentru instrumentarea unui contract de furnizare cu INSTITUTUL DE**

TEHNOLOGIE DE MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE VIETNAM (*pentru 100 milioane măști la prețul unitar de 0,30 USD*) ce presupune: parcurgerea și asumarea procedurilor și formalităților de import, a negocierii, organizării și contractării transportului, a serviciilor vamale și de handling, packing, precum și demersuri de atestare/verificare a autenticității documentelor transmise, de înregistrare a acestora ca producători la ANMDM Romania, de testare și esantionare a produselor, etc. Aceste aspecte sunt consemnate în Nota internă SAPE din 9.05.2020 (ANEXA 4).

7. În acest context, SAPE a decis să apeleze la serviciile CN ROMARM SA *care își oferă disponibilitatea pentru a acționa în calitate de mandatar/reprezentant al SAPE SA*, sens în care la 12.05.2020 s-a încheiat contractul de mandat special, remunerația mandatului fiind de 1% din valoarea mărfii achiziționate, fără a depăși suma maximă de 300.000 USD, conform acordului părților (ANEXA 5).

8. Nu lipsită de importanță pentru circumstanțierea eventualei activități infracționale desfășurate de fostul director Romarm este mențiunea de la pct. 8 al Notei interne SAPE, potrivit cu care ***”Directorul general al Romarm SA a întărit recomandarea asupra Institutului de Tehnologie de Mediu și Schimbări Climatice din R.S.Vietnam, considerând faptul ca este o instituție de stat cu reputație bună, cu care s-au mai derulat colaborări bilaterale”***. (s.n).

9. Suspiciunile sunt date de faptul că, pe de o parte, directorul Romarm își ***„oferă disponibilitatea”*** pentru a acționa în calitate de mandatar/reprezentant al SAPE SA iar, pe de altă parte, că ***”a întărit recomandarea”*** asupra Institutului de Tehnologie de Mediu și Schimbări Climatice din R.S.Vietnam ***”considerând faptul ca este o instituție de stat cu reputație bună, cu care s-au mai derulat colaborări bilaterale”***, cu toate că, din corespondența electronică (e-mailul din 10.05.2020 – ANEXA 6) adresată reprezentantului economic al României în R.S Vietnam ***reiese că, la acea dată, nu avea date despre bonitatea firmei din Vietnam, solicitând verificări în acest sens; așadar, nu putea susține anterior datei de 9.05.2020 (când s-a întocmit Nota internă SAPE în care s-a consemnat recomandarea sa), că producătorul din Vietnam are o reputație bună și că anterior s-au derulat colaborări bilaterale.***

10. Contractul de achiziție cu furnizorul din Vietnam a fost semnat chiar în ziua în care compania Romarm a primit mandatul să se ocupe de import, respectiv la **12.05.2020**. SAPE s-a angajat să transfere cel mult 30 de milioane de dolari pentru maxim 100 de milioane de măști, în contul firmei Minh anh Medical Joint Stock Company. Măștile urmau să fie livrate până pe 20 iunie 2020. Producătorul măștilor era însă o altă companie vietnameză: Orange Pharmaceutical Company Limited, care avea doar 3 angajați în martie 2020.

11. Potrivit contractului de mandat, Romarm trebuia să încheie un contract de transport la preț maxim de 350.000 de dolari per livrare și să plătească servicii de suport în Vietnam (25.000

dolari), taxă de întârziere, servicii de handling (1900 euro), încărcare (0.18 euro /kg) și depozitare (0.04 euro/ kg) (ANEXA 5).

12. Primele transporturi cu măști (aprox. 100 de tone de măști) au fost intermediare de Allodium SA (*aceeași firmă care a transportat și utilajele de fabricat măști cumpărate de Romarm care face obiectul unui alt dosar DNA*), care a primit **1,75 milioane de dolari** de la Romarm pentru **cinci zboruri din Vietnam**, cu un IL-76MD, avion militar deținut de Forțele Aeriene Ucrainene (ANEXA 7).

13. Pentru a argumenta suspiciunile privind angajarea unor costuri suspect de mari pentru transportul măștilor trebuie menționat, *comparativ*, costul transportului de măști din Turcia, aferent a 8 zboruri efectuate cu aeronave militare aparținând MapN, estimat la cca **150.000 Euro**, astfel cum reiese dintr-un raport al Curții de Conturi care a verificat gestionarea resurselor publice în perioada stării de urgență. De asemenea, alte companii private care au făcut transporturi aeriene pe ruta România – China, *comparabilă ca distanță cu Vietnam*, au contractat zboruri la prețuri mult mai mici, în primele luni de pandemie.

14. Nici după ce a încetat colaborarea cu compania elvețiană Allodium, întrucât avionul militar din Ucraina nu era potrivit pentru volumul de marfă, *Romarm nu a solicitat sprijinul MapN (partener tradițional) pentru efectuarea transportului de materiale de uz medical din Vietnam, preferând să apeleze la serviciile altei firme private, SLS Cargo Bulgaria, care a încasat alte 3,5 milioane de dolari pentru patru zboruri pe ruta Hanoi – Otopeni.* (ANEXA 8).

15. Separat, Romarm a mai încheiat, în numele SAPE, un contract de servicii de handling la sol, pentru manipularea mărfurilor. De operațiune s-a ocupat Uplift Airport Services SRL, calculele arătând că Uplift a încasat aproape 400.000 de dolari pentru serviciile prestate. (ANEXA 9).

16. Cele 95.970.500 măști (cca 426 tone) au fost depozitate în regim de **antrepozit vamal** la în depozitele din Otopeni ale companiei Master Mind SRL, cu care Romarm a încheiat un **contract de depozitare, tariful de circa 20.000 euro/lună fiind supraevaluat**, potrivit aprecierii Curții de Conturi. (ANEXA 10).

17. Potrivit Raportului Curții de Conturi pe anul 2021 (ANEXA 1, pag 83-84)), **costurile totale pentru derularea acestor contracte au fost de 148.314.000 lei fără TVA**, reprezentând:

- 112.868.000 lei pentru achiziția a 95.970.000 de bucăți de măști;
- 24.098.000 lei pentru servicii de transport aerian;
- 7.846.000 lei pentru servicii de depozitare, ambalare, manipulare, antrepozitare și transport intern;
- 2.395.000 lei pentru servicii suport Vietnam, încărcare mărfuri, manipulare la sol;
- 1.107.000 lei pentru comision de derulare operațiuni comerciale.

18. Totodată, potrivit concluziilor din același raport, **conducerea SAPE, prin Consiliul de Supraveghere și Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor, a aprobat angajarea achiziției de măști de uz medical, fără a avea fonduri alocate cu această destinație în bugetul de venituri și cheltuieli aprobat pe anul 2020.** Abia ulterior achiziției, la câteva luni, în buget s-a prevăzut suma de 206.014 mii lei, sumă care a acoperit contravaloarea achizițiilor de măști.

19. Deși inițial conducerea SAPE a dat asigurări că are piața de desfacere asigurată, aceasta nu a întreprins măsuri pentru a valorifica cantitatea de măști achiziționată din import. Măștile achiziționate din import nu au fost valorificate în totalitate, prin vânzare. A fost valorificată doar cantitatea de 5.234.150 de bucăți din cele 95.970.000 de bucăți achiziționate, respectiv **doar 5% din stocul achiziționat**, fiind încasată suma de 7.014.000 lei.

20. Timp de doi ani, în perioada iulie 2020-iunie 2022, SAPE a efectuat cheltuieli cu servicii de depozitare, în sumă de 7.846.000 lei fără TVA, pentru cantitatea rămasă în stoc, de 90.735.850 de bucăți, tarifele de depozitare pentru cantitatea de măști fiind supraevaluate.

21. Pentru evitarea acumulării în continuare de cheltuieli, în anul 2022, cantitatea de măști de uz medical aflată în stoc a fost donată Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, în baza prevederilor HG nr. 659/18.05.2022 privind aprobarea acceptării pentru statul român, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, a unei donații de măști faciale de uz medical, făcută de Societatea de Administrare a Participațiilor în Energie - SA, și darea în administrare a măștilor faciale de uz medical Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, pentru constituirea ca stoc de urgență medicală, la valoarea de 69.050.000 lei, prin raportare la prețul pieței.

22. În aceste condiții, Curtea de Conturi a concluzionat în sensul că SAPE a înregistrat o majorare a cheltuielilor de exploatare cu suma de 141.300.000 lei, reprezentând diferența între cheltuielile aferente achiziției, în sumă totală de 148.314.000 lei, și veniturile obținute din vânzare, în valoare de 7.014.000 lei.

23. În raport de toate cele expuse, reiese că deși SAPE, în luna aprilie 2020, și-a modificat special obiectul de activitate și a intrat ca trader pe piața consumabilelor medicale pentru combaterea COVID-19, cu scopul declarat "de a echilibra piața acestor produse și de a diminua acțiunile comerciale speculative în situație de criză", nu a făcut decât o singură achiziție de măști de protecție - ce e drept într-o cantitate imensă, de cca 100.000.000 bucăți -, în condițiile arătate supra, ceea ce ridică suspiciuni rezonabile cu privire la natura interesului în efectuarea acestei tranzacții, mai ales că ulterior nu s-a mai preocupat de valorificarea măștilor, reușind să vândă doar 5% din stoc.

24. Pe de altă parte, combaterea speculei în timpul pandemiei a fost doar un scop declarativ, care să permită SAPE modificarea obiectului de activitate în scopul real al efectuării tranzacției suspecte de măști din Vietnam. Această concluzie se impune în raport de faptul că SAPE a vândut măștile către Ministerului Educației cu prețul de 1,77 lei/bucată, în condițiile în care le-a achiziționat cu 1,32 lei (0,3 dolari), obținând un profit mare, speculativ, de 0,45 lei/bucată, în total 2.355.300 lei; aceasta în condițiile în care, la privat, la acel moment, o mască

similară se vindea cu 1,5 lei, prețul practicat de SAPE fiind depășit doar de cel practicat de UNIFARM – 1,8 lei . (ANEXA 11).

*

* *

În raport de toate cele expuse, *apreciind că există indicii privind săvârșirea unor fapte prevăzute de legea penală, vă solicităm să efectuați cercetările ce se impun în vederea identificării persoanelor vinovate și tragerii la răspundere penală a acestora.* .

Menționăm că FACIAS monitorizează activitatea instituțiilor statului și informează opinia publică cu privire la aceasta, cu scopul de a crește gradul de conștientizare a cetățenilor privitor la drepturile pe care le au și la posibilitatea lor de a lua parte la activitățile instituțiilor publice, direct sau prin intermediul organizațiilor nonguvernamentale. Totodată, FACIAS susține transparența în administrația publică și dorește creșterea implicării cetățenești în procesul de formulare a politicilor publice, dezvoltând programe care să promoveze drepturile omului, libertățile cetățenești, transparența decizională și implicarea cetățenească.

Atașăm prezentului denunț următoarele înscrisuri la care am făcut referire:

- ANEXA 1 - raportul public al Curții de conturi pe anul 2021;
- ANEXA 2 - solicitarea SAPE către Ministerul Economiei referitor la aprobarea modificării obiectului de activitate;
- ANEXA 3 - e-mail oferta Vietnam 0,085 usd/mască;
- ANEXA 4 - nota internă SAPE;
- ANEXA 5 - contract de mandat special;
- ANEXA 6 - e-mail Gabriel Țuțu către consilierul economic din Hanoi/Vietnam;
- ANEXA 7 - contract transport aerian Allodium;
- ANEXA 8 - contract transport aerian Sls Cargo;
- ANEXA 9 - contract handling;
- ANEXA 10 - contract antrepozit vamal;
- ANEXA 11 - acord cadru furnizare măști Ministerul Educației.

Președinte F.A.C.I.A.S.

[Redacted signature]